

NOWINY

Pismo poświęcone sprawom lokalnym.

Wychodzi w każdą środę i sobotę
Przedpłata miesięczna z dostawą
do domu wynosi 1,50 złoty. -----

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, Tarnowskie Góry, Rynek 13. - Telefon nr. 1034.

REKLAMY:
0,20 złoty za 1 famowy wiersz mm
OGŁOSZENIA według umowy.

Sprawy lokalne z Tarn. Gór.

Prezes Powiatowy Stronnictwa Ch. D. i przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach p. Insp. Sp. Br. Bacik zwołał w ubiegłą niedzielę w Hotelu Pod Lipami wielki wiec stronnictwa, na który przybyło około 350 zwolenników i sympatyków Ch. D. Sprawozdanie poselskie z działalności Sejmu Śl. w ostatnim czasie zdał poseł na Sejm Śląski p. Dr. Hager. W swoim dwugodzinnym referacie poruszył pomiędzy innymi sprawę bezrobocia, funduszu gospodarczego, dział szkolnictwa, subwencje na budowę kościołów i katedrę śląską, oraz rezolucje wniesione do Sejmu przez Klub poselski Ch. D. i N. P. R. w sprawie uchodźców, zwolnienia b. wojskowych z posad i pracy, umowy likwidacyjnej szkół powszechnych, subwencji dla szkół średnich, upoważnienia gimnazjów komunalnych, projektu ustawy Izby Lekarskiej, cofnięcia przeniesień do innych dzielnic ślązaków itp. Poza tem podał p. Dr. H., że posłowie z tarnogórskiego postarali się o subwencję 100.000,— zł. na połączenie z wodociągami państwowymi poszczególnych Gmin wiejskich naszego powiatu aby zapobiedz wprost katastrofalnemu braku wody. Tak samo zajęli się posłowie sprawą zamknięcia Państwowej Huty Ołowiu i Srebra w Strzembicy.

Główną stronnictwo Ch. D. należy do opozycji to jednak chce rządzić w poczuciu odpowiedzialności Śląska i Państwa, stojąc twardo na gruncie sprawiedliwości i praworządności. Pod koniec p. Dr. H. podał własne zapamiętanie następujące:

Zgoda jest konieczną i każdej chwili jesteśmy gotowi pomóc do tego, by ona nareszcie nastąpiła i doprowadziła do pacyfikacji Śląska. Uważamy jednakże, że jest ona utopią tak długo, dopóki nie zostanie powszechnie uznana słuszność następujących postulatów:

- 1) Czynne i trwałe wykazanie, że władze wykonawcze od najwyższej do najniższej stoją ponad partjami i że za najszczytniejsze swoje zadanie uważają łagodzenie istniejących przeciwieństw,
- 2) Zatem musi pójść odpartyjnienie szkolnictwa t. zn. przeprowadzenie w życie tezy, że szkoły nasze poza zasobem wiadomości winne dać młodzieży wychowanie religijne i narodowe!
- 3) naprawienie wyrządzonych krzywd; pierwszym dowodem szczerej pod tym względem woli byłoby naprawienie krzywd wyrządzonych wodzowi ludu śląskiego Wojciechowi Korfantomu.
- 4) Uznanie tezy, że partje i stronnictwa stojące na gruncie państwowym są w społeczeństwie rządzącym się według zasad demokratycznych konieczne potrzebne i że one są powołane do kierowania sprawami politycznymi.
- 5) Uznanie zasady, że dla reprezentowania interesów polskiego społeczeństwa na Śląsku wystarczające są następujące ugrupowania polityczne:
  - a) Chrześc. Dem.
  - b) Nar. Dem.
  - c) N. P. R.
  - d) P. P. S.
  - e) Piast.

- 6) Uznanie istnienia autonomii śląskiej jako konieczność państwową i w następstwie tegoż jej wzmocnienie.
- 7) Wykazanie w praktyce, że uznaną w teorii przez wszystkich tezę o pierwszeństwie polaków Górnoślązaków do uprawnień płynących z faktu odzyskania niepodległości traktuje się życzliwie i liberalnie.

Kończąc wzywał p. Dr. Hager do współpracy wszystkich obecnych jako katolików polaków i obrońców autonomii śląskiej.

Następnie wybrano nowy Zarząd Koła miejscowego stronnictwa Ch. D. zgodnie z wnioskiem komisji matki w następującym składzie:

prezes p. Franciszek Bacik, zast. p. Roman Kaźmierowski, sekretarz p. Paweł Gajda, zastępca sekr. p. Franciszek Łończyk, skarbnik p. Jan Nowak, ławnicy pp. Jan Damas, Augustyn Kalleta, Wilhelma i Józef Stolarski.

Także jednocześnie przyjęto wniosek p. Skowrona ażeby spowodować członków stronnictwa zasiadających w naszym Magistracie i Radzie Miejskiej do współpracy z kołem, udzielając informacji wzgl. sprawozdań co do ich czynności w korporacjach miejskich.

Zebranie zamknął p. przewodniczący insp. Bacik z okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polski.

Święto dzieci polskich przystępujących do pierwszej Komunii św. w dniu 12 kwietnia br. było nader piękne. Już od godz. 7,30 rano zbierały się delegacje Związków miejscowych, jako też niezliczona ilość mieszkańców tutejszego miasta na dziedzińcu szkoły św. Jadwigi dzięki inicjatywie p. insp. Ranozka. Z pośród przybyłych Związków były delegowane ze sztandarami: Związek Powstańców Śląskich, Drużyna konduktorska, Związek Kolarzy, Bractwo Matek Chrześcijańskich, Kongregacja Marjańska Pań, Kongregacja Marjańska Panien, Stow. Mężów Katolickich, Bractwo Różańca św., Stow. 3-go Zakonu i Stow. Dzieciątka Jezus. O godz. 8 rano przybył do gmachu szkoły Ks. Prałat Lewek w asystencji Ks. Prof. Sawickiego i Ks. Kap. Brzozy, a po odprawionych modłach wyruszone do kościoła paraf. na uroczyste nabożeństwo, gdzie Ks. Prałat wygłosił okolicznościowe kazanie, po ukończeniu tegoż była w kościele wzruszająca chwila, gdy dzieci na pytania Ks. Prałata odnawiały śluby jakie to za nich przy chrzcie złożyli rodzice chrzestni. Uroczystą mszę św. odprawił Ks. Prałat w asyście Ks. Prof. Sawickiego i Ks. Kap. Brzozy, w czasie której śpiewał chór kościelny z tow. orkiestry 11 p. p. pod batutą p. Masarczyka. W czasie mszy św. działwa przystąpiła do Komunii św. jako też wielka ilość ich rodziców. — Nadmienić wypada, że Związek Młodzieży Polskiej i radny naszego miasta p. Ochman utrzymywali wzorowy porządek w kościele. Z ubolewaniem nadmieniamy że z tutejszego nauczycielstwa nikt nie raczył przybyć aby dzieci mogły iść w porządku do kościoła. Nabożeństwo zakończone zostało błogosławieństwem Najświętego Sakramentu. Kościół był przepełniony tak że wiele osób nie mogło się do kościoła dostać. Po nabożeństwie udały się biedne dzieci do szkoły, gdzie spożyły skromne śniadanie, urządzone staraniem Tow. Św. Wincentego a Paulo, które to również swym kosztem około 100 biednym dzieciom rozdało ubrania do Komunii świętej.

Zebranie Zw. Właśc. Domów. Dnia 12 kwietnia 1931 odbyło się zebranie Związku właścicieli domów i gruntów w Tarnowskich Górach, przy bardzo liczny udział członków. Na zebraniu tem wyjaśniono zebranym, że od 15 maja 1931 w myśl rozporządzenia policyjnego, mają być mieszkania oznaczone numerami porządkowymi o ile w domu znajduje się więcej jak 4 mieszkania. Ponadto do 1 lipca br. w głównym wejściu do domu ma być umieszczony spis lokatorów. Wykonanie tabliczek poruczone będzie jednej firmie miejscowej, gdzie mogą wszyscy właściciele zaopatrzyć się w nie po niższej cenie. Poruszono sprawę wodną w której to sprawie wszyscy właściciele mają wiele kłopotu, gdyż niektórzy lokatorzy nie płacą po półtora roku za wodę nawet prowadzące przedsiębiorstwa, jak również są tacy, że nie nie płacą. W sprawie tej powzięto jednogłośnie rezolucję; wzywając Magistrat do pobierania należności za wodę wprost od lokatorów (jak to czyni na gaz i elektrykę), o ile zaś właściciel dobrowolnie zgodzi się pobierać, w danym wypadku przyznania mu 20 proc. od należności, na koszt utrzymania wodociągów, wreszcie, o zmianę statutu wodnego w tym kierunku, aby właściciel mógł zamknąć wodę lokatorowi w razie nie płacenia przez niego przypadającej należności — (takie uprawnienie posiada Magistrat wobec właścicieli), tembardziej, że wodociągi miejskie nie są urządzeniem dobroczynnym. W razie zmiany statutu wodnego w powyższym kierunku, unikną właściciele niepotrzebne procesy sądowe o należności za wodę dla Magistratu. Po omówieniu w wolnych głosach spraw związanych z wykonaniem kanalizacji, posiedzenie zamknięto z tem, że następne posiedzenia odbywać się będą w każdą drugą niedzielę miesiąca, nie jak dotąd w pierwszą niedzielę

miesiąca. Wreszcie zalecono właścicielom w ich interesie prenumeratę „Nowin“ w których będą umieszczane wszelkie zarządzenia i powzięte kroki związane ze sprawami właścicieli nieruchomości.

Z odbytego koncertu. Tow. Mandolinistów i Wycieczkowców Jaskółka w niedzielę dnia 12 kwietnia b. r. w sali Hotelu pod Lipami. Pierwszy ten okazały koncert w naszym mieście górniczym wypadł nad podziw znakomicie, zespół graczy składał się z 40 osób grających na mandolinach, gitarach, mandolach i bendżach pod artystycznym można powiedzieć kierownictwem kapelmistrza p. F. Jureczki z Rojcy, oraz jego zastępcy p. Kowola z Suchej Góry. — Z ubolewaniem zaznaczyć należy to, że tutejsi mieszkańcy przybyli przysłuchać się występom koncertowym nader w znikomej liczbie. Z naszej atoli strony możemy powiedzieć, że Towarzystwo Mandolinistów i Wycieczkowców Jaskółka i jego inicjatorzy wiele musieli dołożyć pracy nim dopięli swego tak chlubnego dzieła stworzenia potężnej znakomitej orkiestry, która swymi występami może się wszędzie poszczycić. W czasie koncertu p. Dunajewski prezes Okręgowego Tow. Mandol. i wyciecz. Jaskółka powiatu Tarnowskie Góry udzielił naszemu korespondentowi następującego wywiadu: Tow. Mandolinistów i Wycieczkowców Jaskółka należy do Związku w Województwie Śląskiem w Katowicach na czele którego stoi p. profesor instytutu muzycznego Sachsen. Towarzystwo nasze dopiero zaczyna się rozwijać, występów dotychczas urządziło kilka (i to wszędzie zapewne z uznaniem przypisek korespondenta). Najbliższy nasz występ odbędzie się w dniu 31 maja br. w sali Domu Ludowego w Tarnowskich Górach, na który to mam nadzieję, że mieszkańcy Wolnego miasta górniczego przybędą przysłuchać się temu niebywałemu w naszym powiecie koncertowi.

Pożyczki po ulgowym procencie
udziela członkom Towarz. Samodzielnych
Polskich Kupców w Tarn. Górach

Banku Ludowego
Spółdzielnia z odpow. nieogr.
TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 15 piętro
Wnioski należy kierować pod adresem Banku.
Bank przyjmuje wkłady oszczędnościowe, płacąc
wysokie odsetki bo aż 10 procent.

Drogo zapłacona miłość! W ostatnim numerze Nowin donieśliśmy o kradzieży 860 zł. pewnemu mistrzu rzeźnickiemu przez znanego Pigła. Jak nas dokładnie poinformowano, kradzieży nie popełniono w poczekalni stacji II. klasy lecz w ogrodzie kolejowym przy stacji dworcowej, dokąd się poszkodowany póżną porą nocną z pewną kochanką udał. Droga kochanka! Naczelnik Stacji dobrzeby zrobił aby odnośny park, należący do stacji kolejowej, w porze nocnej polecił zamykać gdyż jak wiadomo, obecnie służy on różnym szumowinom w porze nocnej jako zbyt wygodny Absteigequartier.

Towarzystwo Śpiewu „Mickiewicz“ po długiej przerwie rozpoczęło w ubiegłą czwartek swe regularne lekcje, które odbywać się będą w każdy czwartek o godz. 20-tej (8 wiecz.) na małej sali Domu Ludowego w Tarnowskich Górach. Uprasza się wszystkich dawniejszych członków o przybycie oraz zjednywanie nowych członków, miłośników pieśni polskiej, gdyż mamy zamiar, wprowadzić w to miłe Towarzystwo życie i ducha z pierwszych lat swego istnienia.

Wyścigi konne. W Katowicach przewidziane są w tym roku 10 dni wyścigowych i to w czasie od 27 września do 18 października. W roku bieżącym na Zebraniu Komitetu do Spraw Wyścigów Konnych w Warszawie, uchwalono zlikwidować 6 torów wyścigowych i to: Ciechocinek, Grajewo, Grudziądz, Łuck, Przemyśl i Tarnowskie Góry, na miejsce tych powstaje tor wyścigowy w Katowicach.

Sprostowanie. Jak nas Związek Powstańców Śl. informuje p. Zejer na zebraniu prezesów i komendantów związk. Powst. Śl. nie zachęcał zebranych do zorganizowania się młodzieży w związku strzeleckim. P. Zejer w swoim referacie określał jedynie stosunek związku strzeleckiego do zw. Powst. Śl.

Zgon. W nocy z poniedziałku na wtorek zmarł po długich ciężkich cierpieniach w szpitalu Sp. Brackiej w Rokitnicy znany w naszym mieście i powa-żany kupiec śp. Paweł Lunow, kierownik oraz współ-właściciel Firmy H. Sedlaczek. Pogrzeb odbędzie się w piątek dnia 17 bm. o godz. 3 i pół z loży Silberfels w Bytomiu.

Koncert „Jedności“. Zdawałoby się, że sala Domu Ludowego wypełnioną zostanie po brzegi na koncercie, urządzonym w poniedziałek przez tak mi-łych gości jak Chór „Jedności”, - Związku Akademi-ków Polaków na Śląsku z Czechosłowacji. Takby się należało spodziewać tak być powinno! Bo prze-cież odwiedził nasze miasto niebyle kto, duma społe-czeństwa polskiego na Śląsku z Czechosłowacji, świa-dectwo pulsującego tam życia polskiego. Tymcza-sem mimo tego faktu, mimo zaproszeń, reklamy pla-katowej, radiowej, mimo sukcesu zdobytego uprzed-niego dnia w Teatrze Polskim w Katowicach można było na palcach policzyć przedstawicieli tutejszej inteligencji. Honor Tarnowskich Gór ratowała mło-dzież szkół średnich, co należy z naciskiem tu podkreślić. A szkoda że publika nie dopisała! Obecni przeży-wali bowiem niezapomniane chwile! Po serdecznym przywitaniu braci naszych z poza kordonu przez p. Dyr. J. Grzybowskiego na salę spłynął czar pieśni polskiej z młodych ust młodzieży akad., brał nas z przemożną siłą w posiadanie i wywoływał raz poraz burzę oklasków. Wielka różnorodność tematyczna przejawiająca się w szerokiej skali nastrojów melo-dyjnych, od tęsknych dumek do skocznych pieśni ludowych, doskonała interpretacja — oto na pierwszy plan wysuwające się walory poniedziałkowego kon-certu. Doskonałe solo Matuszyka (Modlitwa Turków) Kuczery (Gronie nasze), Kupki (Dziewczę z buzią) świadczyły nietylko o wielkim wyrobieniu śpiewa-czem, ale również o wysiłkach chóru w kierunku największego efektu. Podnieść trzeba przede wszystkim zalety fachowe dyrygenta E. Guziura, którego dziełem jest w wielkiej mierze wspaniały rozwój chóru „Jedność“. — Szkoda, wielka szkoda, że zba-gatelizowano występ wspomnianego chóru. Zwłaszcza że to naprawdę pierwszy w tak wysokim poziomie występ chórowy w naszym grodzie. (Uczestnik).

Posiedzenie miesięczne. W dniu 17. IV. b. r. w piątek o godz. 20-tej odbędzie się posiedzenie mie-sięczne Klubu Sportowego Śląsk w Hotelu Wolne Miasto, na które to wszystkich członków uprzejmie zaprasza się. Na porządku dziennym stoją ważne sprawy.

Wojewoda Śląski dekretem z dnia 6 marca 1931 r. L. Ad. 4474/1 zamianował Franciszka Zajacę z Kozłowej Góry Komisarycznym Naczelnikiem Urzędu Okręgowego na okręg Bobrowniki.

Najtaniej i korzystnie

kupisz meble

w firmie Bracia Majowscy
w Tarnowskich-Górach — Rynek.

Z życia „Sokoła“ Okręgu. W niedzielę dnia 18 bm. odbędzie się Zjazd Rady Dzielnicowej Związku Sokołów w Polsce w Katowicach. Na powyższy Zjazd winne gniazda wysłać swych delegatów. Wyjazd pocią-giem rano o godz. 8,30 z Tarn. Gór, reszta gniazd dołącza się na każdej swojej stacji. Druhowie jadący muszą być w mundurach.

Z pow. Tarn. Gór.

Sucha Góra. Banany i pomarańcze zawitały w tych dniach do Suchej Góry, które to przeniesione zostały przez piękną płeć z Niemiec do Polski po cichuteńku, aby cła nie opłacać przez niedozwolony pas graniczny. Niespodobało się to jednak pewnym Wywiadowcom Straży Granicznej z Tarn. Gór albo-wiem całą zawartość skonfiskowali owym panom, uprawiającym niedozwolony sport przemysłnictwa.

Segiet. Wywiadowcy Komisarjatu Straży Gra-nicznej z Tarn. Gór skonfiskowali obok Segietu w tych dniach przemysłnikom 10 kg. rodzyneków war-tości wraz z cłem 138,61 zł., które to przemycili z Niemiec do Polski.

Orzech. Dnia 10. bm. odbył się w tut. miejs-cowości wybór naczelnika gminy. Dotychczasowy komisaryczny naczelnik p. Jerzy Szulc został wy-brany ostatecznie 9 głosami, 3 głosy padły na p. Grzebelusa Franciszka.

Lasowice. Obywatel tutejszej gminy kierow-nik parowozu p. Lubich ofiarował naszemu kościół-kowi nowy kielich złoty wartości 300,-zł. Daj Boże,

by znalazło się w naszej, bardzo potrzebnej ofiar, parafji więcej takich szlachetnych ofiarodawców, nie bacząc na niektórych upartych, którzy na nasz koś-ciółek jeszcze nic nie ofiarowali.

Miejscowy Komitet Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego zwołał na sobotę, dnia 18 bm. o godz. 18,30 do tutejszej szkoły zebranie roczne (walne), na które zaprasza wszystkich oby-wateli tut. gminy, a w szczególności młodzieńców i ich rodziców. W zebraniu tem, na które przybędzie także oficer referent z Pow. Komendy P. W. i W. F. w Tarn. Górach, zostanie wybrany nowy komitet na rok 1931.

Świerklaniec. W lutym br. utworzono tu ko-mitet niesienia pomocy biednym, w celu przyścia podupadłym w nędzę z pomocą przez zbieranie funduszy wśród miejscowych obywateli.

Komitet nie długo po założeniu po raz pierwszy wziął się do zadania tak, że ogółem zebrano kwotę 423,-zł. którą podzielono wśród najbiedniejszych.

W imieniu obdarowanych składa komitet wszyst-kim ofiarodawcom i tym, którzy przyczynili się do stworzenia tak potrzebnej akcji, najserdeczniejsze podziękowanie.

Miasteczko. Bezpośrednio po odbytej akademji z okazji imienin i urodzin Przewiel. Ks. Proboszcza Wilhelma, odbyło się na sali p. Żmiji plenarne ze-branie S. M. P. „Jedność“ połączone z zebraniem rodzicielskiem, z udziałem licznych gości. Obecny był również zaproszony delegat Kadry Instrukt. P. W. W. F. z Tarn. Gór. Druh prezes S. M. P. p. nau-czyciel Reginek zagał zebranie, Następnie p. Kiero-wnik szkoły Rudolf Zaręba wygłosił referat treściwy o znaczeniu P. W. i W. F. w S. M. P. Po referacie i dyskusji postanowiono utworzyć przy tutejszym Stowarzyszeniu oddział P. W. i W. F. oddział S. M. P. prowadzić będzie Kadra instruktorska z Tarn. Gór. Następnie druh prezes kolejno podał do wiadomości plan pracy S. M. P. na przyszłość apelując równo-cześnie do członków oraz zarządców o wywią-zywanie się swych obowiązków, - w następnie czego przeprowadzono przez wybory zmiany w dotych-czasowym zarządzie. Zmiany zasłyły następujące i wybrano: Druha Szendzielocha Alojzego na wice-prezesa, druha Budnego Alfonsa na zastępcę se-kretarza, druha Ryszarda Gulbę na skarbnika, drh. L. Wilka na zast. skarbnika, drh. Romana Paruzela na rewizora, taksamo do komisji rewizyjnej wybrano nowowybranego patrona S. M. P. pana Naczelnika Urz. Okr. M. Dudę. Zebranie zakończył druh pre-zes hasłem „Gotów!“.

„SZUMKA“

piją wszyscy bo jest tania i dobra
Żądajcie wszędzie tylko „SZUMKĘ“.

Z Radzionkowa.

W niedzielę dnia 12 bm. przystępowała dzia-twa tutejszej Parafji do pierwszej komunji św. Program tej uroczystości był następujący:
O godz. 7.30 począł się zapełniać plac szkolny przy ulicy Klasztornej, gdzie się zebrało w liczbie 440 dzieci przystępujących po raz pierwszy do stołu Pańskiego, następnie dziatwa udała się z uroczystą procesją do kościoła. Mszę św. odprawił Ks. Proboszcz Dr. Knosala, podczas mszy św. występował Chór męski „Harfa“. Po nabożeństwie udała się dziatwa do gmachu Urzędu Gminnego, gdzie zostali obdaro-wani w roku bież. ze strony urzędu Gminnego w dar pieniężny od 15-45 zł. oprócz tego obdarowano dzie-ci w kielbaski, pączki i bułki. Po obdarowaniu dziękowała dziatwa w Imieniu rodziców Komitetowi za tak wielkie opiekowanie się niemi i hojne po-darunki.

Wskład komitetu weszli p. Drowa Pietrzykow-ska, p. Apt. Gajdasowa i p. Naczelnikowa tut. urzę-du Gminnego Ziętkowa.

Nadmienić należy iż podobnej akcji od kilku lat tutejsze obywatelstwo nie zauważyło.

W niedzielę dnia 26. bm. obchodzi tutejsza Pa-rafja swój doroczny odpust swego Patrona św. Woj-ciecha.

Z Szarleja.

Dzień kwiatka. Jak już donosiliśmy w poprzed-nim numerze odbędzie się z inicjatywy Konferencji Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w nastę-pną niedzielę t. j. dnia 19. bm. na terenie całego Szarleja „Dzień Kwiatka“, którego czysty dochód przeznaczony zostanie dla biednych dzieci przy-stępujących po raz pierwszy do Komunji św.. W

dniu tym sprzedawać będą panny z Kongregacji Marjańskiej na ulicach kwiatki. Zaś Panie z Konfe-rencji sprzedawać będą kwiatki przy ustawionych w tym celu stolikach. Niechaj więc żaden nie uchyla się od kupna chociażby jednego kwiatka. Będzie potem uciecha i nielada zadowolenie moralne, kiedy do Stołu Pańskiego pójdą i biedne dzieci w ładnych nowych ubrankach.

„Bicz niewolniczy“. W ostatnią niedzielę ode-grało Arcybractwo Serca Pana Jezusa na sali p. Grabowskiego bardzo ciekawą sztukę pt. „Bicz nie-wolniczy“. Amatorzy wywiązali się ze swych zadań bez wyjątku dobrze, czego najlepszym dowodem były liczne oklaski licznie zebranej publiczności. — Arcybractwo Serca Pana Jezusa na tej drodze naj-serdeczniejsze składa podziękowanie amatorom jak również przybyłej na przedstawienie publiczności za tak wydatne poparcie swego przedsięwzięcia.

Zespół „Opolanki“ w Szarleju. Staraniem Tow. Polek przybędzie w niedzielę dnia 19 bm. do Szar-leja znany powszechnie na całym Górnym Śląsku Zespół teatralny „Opolanka“, który na sali p. Kubań-skiego odegra niezwykle ciekawą sztukę pt. „Hrabina w łachmanach“. Czysty zysk z przedstawienia prze-znaczony będzie na rzecz biednych dzieci przystępu-jących w święto Wniebowstąpienia Pańskiego po raz pierwszy do Komunji św. Dlatego też sala p. Ku-bańskiego niezawodnie przepełniona będzie w dniu przedstawienia.

Otwarcie strzelania wielkokalibrowego. Brac-two Kurkowe Szarlej-Piekary otwiera w sobotę dnia 18 bm. swój sezon strzelania bronią wielkokalibrową. Strzelanie odbędzie się na własnej strzelnicy przy Kocigórkach w sobotę i niedzielę. A będzie o co strzelać; mianowicie o puchar protektora Bractwa JW. Pana Hrabiego Donnersmarka z Nakła, śliczny sztuc-er ufundował najstarszy brat p. Malinowski z Pie-kar. Dalsze nagrody stanowią cenne legaty starszego brata p. Pyrlika i brata Gawlika.

Hej brać strzelecka
Wesoło z trąbki trąb...
A z strzelby zawsze w centrum
A nigdy w niebo rąb!

Walne zebranie Ochotn. Straży Pożarnej odbędzie się w niedzielę dnia 19 bm. o godz. 3 pop. w lokalu p. Blidy. Na porządku dziennym m. i. wybór nowego zarządu. Ze względu na ważność walnego zebrania obecność wszystkich członków pożądana.

Zebranie Stow. Mężów Katolickich odbędzie się w następną niedzielę o godz. 6 pop. w lokalu p. Grabowskiego. Obecność wszystkich członków ko-nieczna.

Z W. Piekary.

Ślub. W dniu 14 bm. weszła w związek mał-żeński długoletnia służąca fary piekarskiej p. Wiktorja Mierzwa z gospodarzem Piotrem Bajerem. Ślubu udzielił ks. wikary Ligoń. Młodej parze „Szczęść Boże!“.

Komu Wielkie Piekary poświęciły swoje ulice? Gmina Wielkie Piekary znana była na długo przed wojną światową ze swej polskości. To też zaraz po przyłączeniu jej do zmartwychwstałej Ojczyzny przy-stąpiono do zmiany nazw poszczególnych ulic, po-święcając je wielkim bohaterom Narodu Polskiego czy też niestrudzonemu i pełnym poświęcenia dla sprawy polskiej działaczom niwy śląskiej. Ulicę głów-ną dawniejszą „Hauptstrasse“ zupełnie słusznie po-święcono imieniu Matki Boskiej albowiem właśnie wtedy przez niezliczone lata setki tysięcy kroczyło pielgrzymów z całej Polski do stóp Panienki Piekar-skiej, gdzie każdy znalazł ukojenie bólu, skąd każdy wyniósł pociechę i nadzieję.... Ulica Marjacka — czy nie brzmi to pięknie? Aliści dziwaczne jakieś słuchy chodzą po Piekarach. Pewnym osobom mianowicie przestała się podobać ulica Marjacka, to znaczy nie ulica sama a raczej jej nazwa. Na gwałt chcieliby przechodzić ul. Marjacką na ulicę Marszałka Piłsud-skiego poprostu dlatego, że taka obecnie jest moda. Przeciwno p. Marszałkowi Piłsudskiemu, mającemi bezwątpienia swoje zasługi wobec Ojczyzny, naprawdę nic nie mamy, ale przeciwko nowooczerzeniu ul. Mar-jackiej na ul. Piłsudskiego, to sam p. Marszałek, gdyby o tym wiedział, by protestował. Niech więc panowie nowotorzy uspokoją swoje wybujałe zapędy przeciwpatriotyczne i pozostawią pryncypalną ulicę W. Piekar przy starej nazwie. Bo to i lepiej i pię-kniej się słucha a szanowni nowatorowie i tak — orderu nie dostaną.

Rada Ministrów uchwaliła ostatecznie obniżkę płac urzędniczych. Płace obniżone będą z dniem 1 maja br. o 15 proc., równocześnie postanowiono znieść 13 pensję wypłacalną w państwowych instytucjach bankowych.

MAGGI'EGO PRZYPRAWA
— *—* **— pomaga oszczędzać w kuchni! —**

Z KRAJU.

Dnia 9 bm. w godzinach przedpołudniowych wydarzyła się w Warszawie znowu katastrofa lotnicza. Samolot wojskowy „Awia” pilotowany przez porucznika Orłowicza w chwili przymusowego lądowania na rozmołkrym terenie skapotał, następnie stanął dębem, przewrócił się, kryjąc pod sobą lotnika.

Ostatecznym wyrokiem Najwyższego Sądu Wojskowego został major Kubala skazany na 7 miesięcy więzienia i wydalenie z korpusu oficerskiego. Wyrok ten jest ostateczny.

Projekt Prof. Inżyniera Dra Jana Krauzego, „Jak przebudować Państwo Polskie” pod względem administracyjnym przewiduje tylko 5 województw. Są one następujące: 1. Mazowieckie-Warszawa, 2. Wielkopolskie-Poznań, 3. Górno-polskie-Kraków (należałby do tego też Górny Śląsk), 4. Małopolskie-Lwów, 5. Dolnopolskie-Wilno.

Podpisanie traktatu przyjaźni Polski z Grecją nastąpić ma w maju w Genewie albo w Atenach przez Ministra Spraw Zagranicznych Polski Zaleskiego i Ministra Spraw Zagranicznych Grecji Michalakopulosa.

Sowiecka Misja Handlowa w Warszawie zawarła w imieniu sowieckiej organizacji umowę z katow. Spółką dla górnictwa i hutnictwa, na mocy której zakłady hutnicze, wchodzące w skład tej spółki otrzymają zamówienia na dostawę około 300 000 ton wyrobów hutniczych.

Dnia 13 kwietnia br. miała wyjechać z Warszawy wycieczka polskich przemysłowców oraz przedstawicieli handlu do Rosji. W ostatniej chwili, tuż przed odejściem pociągu Warszawa-Moskwa uczestnicy wycieczki opuścili wagon i do Moskwy nie wyjechali. Powodem zrezygnowania z wycieczki polskich przemysłowców do Rosji Sowieckiej są prowokacyjne artykuły prasy sowieckiej oraz komunikat komisarjatu handlu zagranicznego. W komunikacie tym czytano, że przemysł polski a zwłaszcza włókienniczy przeżywa ostre przesilenie i jedynym wyjściem dla tego przemysłu jest wzmożenie stosunków ekonomicznych z Rosją Sowiecką. Fabryki w Łodzi i Białym Stoku musiałyby stanąć bez zamówień sowieckich. Jest rzeczą zrozumiałą, że w tych warunkach nasi przemysłowcy musieli zrezygnować z wycieczki i porzucić myśl kultywowania stosunków handlowych z Sowietami.

Polański skazany został na 10 lat ciężkiego więzienia za usiłowanie zamachu na poselstwo sowieckie w Warszawie.

ZE ŚWIATA.

Według wiadomości z Lizbony powstanie, które wybuchło na Maderze przeniosło się obecnie i na drugą wyspę portugalską Azory. Władze portugalskie przeprowadziły szereg aresztowań, między innymi wielu b. ministrów.

Peter Kürten osławiony morderca z Dusseldorfu, którego proces o dokonanie 9 morderstw i 7 usiłowań dokonania morderstwa, rozpoczął się w poniedziałek w Dusseldorfie. Proces ten, w którym figuruje 200 świadków i 20 rzeczoznawców odbywa się w budynku policyjnym i potrwa kilka dni.

Rząd jugosłowiański postanowił zachować wyczekujące stanowiska w sprawie niemiecko-austriackiego projektu unji celnej, a to ze względu na interesy gospodarcze narodu jugosłowiańskiego.

Wiadomość, że Francja zamierza przemianować sprawowany przez siebie mandat nad Syrią i utworzyć na Syrii królestwo wywołała we Włoszech pewnego rodzaju rozgoryczenie.

Jak doniosły niemal wszystkie dzienniki węgierskie, niejaki Karol Szeiff, presburski fryzjer, rzekomo z prostej linii potomek króla Jana Sobieskiego,

Urząd Gminny w Reptach Starych
rozpisuje niniejszem publiczny

Przetarg ofertowy

- I. na wykonanie sieci wodociągowej (bez robót ziemnych).
- IIa. na dostawę rur Mannesmann asfaltowane i jutowane, średnica według planu, który można otrzymać w Urzędzie Gm. za opłatą 20,— zł.
- b. 14 Hydrantów, 11 Zasuw i jeden wodomierz.

Oferty muszą być złożone do dnia 28-go kwietnia 1931 r. godz. 12.

Pierwszeństwo mają oferenci z tutejszego Powiatu. Urząd Gminny zastrzega sobie wolny wybór oferenta bez względu na wysokość oferty, ewentualnie unieważnienie całego przetargu, lub też podziału bez podania powodów.

Repty Stare, dnia 11. IV. 1931 r.

Lukoszczyk
Naczelnik gminy.

rozpoczął starania o należne mu dziedzictwo po wielkim przodku.

Onegdaj weszły po raz pierwszy w obieg pieniądze, wydane przez Państwo Watykańskie. Są to narazie monety złote wartości 100 i 20 lir, oraz srebrne wartości 10 i 5 lir.

Od własnego ameryk. korespondenta.

Filadelfja. Pani E. Tingle podpisała na 1000 śmierci testament, mocą którego przeznaczyła z całego jej wielkiego majątku mężowi tylko jedyny dolar. W testamencie zaznaczyła, że za ten jeden dolar może sobie kupić powrót, którym powinien się jaknajprędzej powiesić. Resztę całego majątku poleciła podzielić pomiędzy krewnymi. P. Tingle opisuje w testamencie niedobre traktowanie ją przez męża, przez co spowodował zupełne zmarowanie jej zdrowia i rychłą śmierć.

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry.
Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kaczmarek.
Tarnowskie Góry.

Redaktor odpowiedzialny na W. Piekary i Szarlej: Jan Hanszla, W. Piekary.

Druk.: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.

KINO „NOWOŚCI“

TARNOWSKIE GÓRY.

Od wtorku:

Arcydzieło humoru!

Niezrównana satyra na stosunki w C. K.
Armji Austrjackiej

**C. K.
Feldmarszałek.**

W roli głównej znakomity komik czeski
Vlasta Burian.

Prócz tego:

Nasz pierwszorzędny nadprogram.

W dniu powszednie początek o godz. 4.30, 6.30, 8.30 — W niedzielę o godz. 2, 4, 6 i 8-miej wiecz.

Po kilkumiesięcznych cierpieniach zmarł w nocy od poniedziałku do wtorku mój długoletni drogi przyjaciel oraz socjusz

śp. Paweł Lunow

Przemysłowiec, współwłaściciel i kierownik kupiecki

Fy. H. Sedlaczek

Sp. z ogranicz. odpow.

Tarn. Góry

Król. Huta

i Hindenburg.

Blisko 30 lat wspólnie z zmarłym prowadziliśmy przedsiębiorstwo powyższej Firmy w dobrych i ciężkich warunkach i zdołaliśmy odnośnie przedsiębiorstwo do szczytu jego obecnego rozwoju przyprowadzić. Dlatego też Jego godność będzie zemną a w szczególności z historją Firmy Sedlaczek na wieczne czasy związana. Nietylko dla Niego samego ale i dla mnie jak również dla Jego przedsiębiorstwa za wcześniej odwołany został na wieczny odpoczynek. W zmarłym tracimy dobrego fachowcę i doradcę w naszym przedsiębiorstwie.

Karl Loeprecht

współwłaściciel i kierownik

Firmy H. Sedlaczek

Sp. z ogranicz. odpow.

Tarnowskie Góry, Hindenburg, dnia 14. IV. 1931 r.
(Tarnowitz)

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł
dzisiaj w nocy nasz wielce szanowny

szef hurtowny kupiec wina

śp. Paweł Lunow.

W Zmarłym tracimy troskliwego i
sprawiedliwego przełożonego, a kto Go znał
ten zrozumie jak bolesny nam jest Jego zgon.

Tarnowskie Góry, dnia 14. kwietnia 1931 r.

**Urzednicy i personel kupiecki
oraz techniczny**

Firmy Sedlaczek Sp. z ogranicz. odpow.

Tarn. Góry

Król. Huta.

Dnia 14. bm. zmarł po długiej i
ciężkiej chorobie nasz zacny i wielce po-
ważany szef

hurt. kupiec wina

śp. Paweł Lunow

W Zmarłym tracimy troskliwego,
życzliwego i sprawiedliwego pracodawcę.
Cześć Jego pamięci.

Pracownicy Fy. H. Sedlaczek
Tarnowskie Góry.

Gospodarstwo

dom i chlew (masywne)
4 morgi roli, 2 morgi łąki
tanio do sprzedania.

Porcek Józef

Drutarnia.

poczt. Kaloty.

Ogłoszenie

w „Nowinach”
przynoszą

wielką korzyść!

Ogłoszenie.

W tutęjszym rejestrze spółdzielni wpisano dzisiaj pod nr. 19a, przy spółdzielni „Deutsche Volksbank Tarnowitz eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftpflicht — Niemiecki Bank Ludowy Tarnowskie-Góry, zapisana Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością”, że uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 17. marca 1931 dokonano szeregu zmian w statucie, mianowicie firma Spółdzielni brzmi obecnie: „Deutsche Volksbank — Niemiecki Bank Ludowy Tarnowskie-Góry — Spółdzielnia zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tarnowskich-Górach”. Jej zakres działania obejmuje Województwo Śląskie. —

Przedmiotem przedsiębiorstwa jest:

- udzielanie kredytów we formie dyskonta wekslowego, pożyczek skryptowych, jako też kontokorrentów i pożyczek, które zabezpieczone są hipotecznie lub poręczą, albo przez zastaw wymienionych w punkcie e) tego paragrafu papierów wartościowych,
- redyskont weksli,
- przyjmowanie wkładek pieniężnych z prawem wydawania imiennych dowodów, jednakże bez prawa wydawania takich dowodów, które są płatne na właściciela,
- wydanie przekazów, czeków, akrydytyw, oraz dokonywanie wypłat i wpłat w granicach Państwa,
- kupno i sprzedaż na rachunek własny i na rachunek osób trzecich papierów procentowych, państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw, które przez spółdzielnię, ich związki lub też centrale gospodarcze zorganizowane są, oraz akcji Banku Polskiego,
- przyjmowanie wpłat na rachunek osób trzecich, inkasowanie weksli i dokumentów,
- przyjmowanie subskrypcyj na pożyczki państwowe i komunalne, jako też akcji przedsiębiorstw, o których mowa pod literą e) tegoż paragrafu,
- zastępowanie w czynnościach na rzecz Banku Polskiego i Banków Państwowych,
- przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i walorów, oraz wynajmowanie kasetek ubezpieczeniowych.

Prowadzenie interesów z nieczłonkami jest dozwolone. Ogłoszenia spółdzielni dokonują się w „Oberschlesischer Kurier” w Królewskiej-Hucie. Zarząd składa się najmniej z 2 członków. Udział wynosi 500 złotych.

Tarnowskie Góry, dnia 7. kwietnia 1931 r.

Sąd Grodzki

Stale na składzie

wszelkiego rodzaju materiały do budowy
Kanalizacji i Instalizacji.

Narzędzia rzemieślnicze

MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.

SPRZĘTY KUCHENNE,
DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór.

Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza

dawniej **A. BAUM**

Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

NA RATY!

Drogerja „pod Bocianem“

WŁADYSŁAW SZULGIT

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17

Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:

☛ Pokosty — farby — lakiery — pendzle! ☛

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortena tępi skutecznie szwabę, rusa i wszelkie robactwo. — „Mola“ niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi“ czyści wszelkie plamy.

Własna siedziba.

Własna siedziba.

W dniu 22. 12. 1930 r. przyznaliśmy, długoterminowe pożyczki, naszym następującym klientom:

Wiktor Szoltysek, Chudów pow. Rybnik zł. 4000.—
August Nüsse, Paniówki pow. Rybnik zł. 6000.—
Józef Kandziora, Kochłowice, Górna 55 zł. 8000.—
Jerzy Tolarz, Bielsko, Sobieskiego 52 zł. 40.000.—

Każdy może w krótkim czasie, otrzymać u nas pożyczkę na budowę własnego domu, przebudowanie lub spłacenie wysoko oprocentowanych hipotek.

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów

ŚLĄSKI

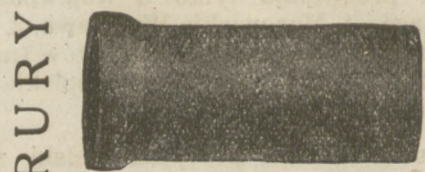
ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

Wszelkie materiały budowlane

I Dźwigary. - Ogniotrwała
papa dachowa i smoła
preparowana.

Cement — Gips — Trzcina
sufitowa.

kamionkowe i żeliwne
w najlepszej jakości po niskich
cenach do nabycia w firmie

A. Schaefer Tarn. Góry

ul. Krakowska 10. — Telefon 62 i 63.

Magazyny

o powierzchni 140 m² do
wynajęcia na warsztat
stolarski i t.p. składowisko
połączenie elektryczne na
miejscu. Czynsz miesięczny
nie przekracza 100
zł. w Piekarach Rudnych
u Bonczola Teodora, ul.
Główna 45.

Wśródmięściu poszukuję

mieszkania

2-3 pokojowego
z kuchnią

ewentl. na zmianę tylko
parter lub I. piętro. Zapłać
roczny czynsz z góry
Zgłoszenia do Redakcji
„Nowiny“.

Dom

bardzo tanio do sprzedania
z ogrodem i 2 morgi
roli w Reptach. Wpłata
tylko 10.000 zł.

Oferty pod 10.000 zł.
do Redakcji „Nowin“.

Dom

w Tarn. Górach wpłata
8—10.000 zł. z powodu
wyjazdu do sprzedania.

Oferty pod dom do Redakcji
„Nowin“.

Dom

handlowy do sprzedania
(2 składy).

Św. Wojciecha 140
Radzionków.

FARMA DROBIU

poleca świeże:

jaja kur rasy zielonóżki,
„ indyków,
„ kaczek rasy Kaki
Kampell.

Kaczki Kaki Kampell znoszą
rocznie 300—320 jaj. Wymagają
mniej niż połowę pracy
od kur. Jaja ich w smaku
przewyższają jaja kurze.

Zgłoszenia przyjmuje: Skład
Kolon. J. MISCH, Tarn. Góry,
ul. Krakowska 12.

Poszukuję

dziewczyne

uczciwą, która potrafi wykonywać
wszelkie prace
domowe i pozadomowe
na gospodarstwie rolni.

Helena Szulc,
Orzech, ul. Szkolna.

Maszyny

do pisania i liczenia

L. C. Smith i Corona

o różnej długości walców
stale na składzie. Tanio
i na korzystnych warunkach
do nabycia

w *Drukarni Polskiej*

Tarn. Góry, Rynek 13
nr. tel. 1034.

Lazarus Moeller

Tow. z ogr. odp.

TARNOWSKIE GÓRY-FILJASZARLEJ

tartak parowy i heblarnia

STAŁY SKŁAD

belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych,
szalówek, desek do wykładania, materiałów
budowlanych, okraglaków i pół-okraglaków,
materiałów stolarskich w wszelkich rozmiarach,
listw przyściennych oraz drzewa liściastego
każdego rodzaju

Rok
Założ. 1850.

Rok
Założ. 1850.

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36

Telefon Szarlej 122.

Z dniem 14. marca br. został
oddany do użytku publiczności

**Oddział miejski
Komunalnej
Kasy Oszczędności Powiatu**
mieszczący się przy ul. Krakowskiej 12,
na parterze.

Oddział załatwia
wszelkie czynności bankowe.
Inkaso weksli. - Przyjmuje
wkłady oszczęd. w złotych
i walucie obcej za wysokim
oprocentowaniem.

Otwiera rachunki bieżące
(Konto Korrent.)

Zakup i sprzedaż monet złotych
i walut zagranicznych.

**Kolektura
Loterji Państwowej.**